

Geen bubbel meer: politici rekenen op ons gezond verstand, maar is dat wel verstandig?

Het Nieuwsblad,
Wed. 23 Sep. 2020, Online

Geen bubbel van vijf meer, maar 'richtlijnen' die uitgaan van ons gezond verstand: dat ligt vandaag op tafel op de Nationale Veiligheidsraad. Als alles doorgaat zoals gepland, krijgen we straks dus veel lossere teugels om onze nauwe contacten mee te bepalen. Ofwel: vanaf nu is het écht aan ons. Is het verstandig om alles te laten afhangen van de bevolking zelf?

De meeste mensen hebben genoeg gezond verstand om zelf de juiste beslissingen te maken in coronatijd. Tot nu toe heeft de communicatie vanuit de overheid het ons gewoon heel moeilijk gemaakt

Wim Beyers

De richtlijnen die voorlopig zijn uitgetekend: het hele land zou een kleurcode krijgen op basis van het aantal coronagerelateerde hospitalisaties, en afhankelijk van de kleur krijg je een maximumhoeveelheid contacten aanbevolen. Die geldt per persoon en per maand, niet langer per gezin.

LEES OOK. Bubbel verdwijnt, zo ziet nieuw systeem eruit dat Veiligheidsraad vandaag zal voorstellen

"Ik geloof er sterk in dat Vlamingen dat kunnen", zegt motivatie-expert Nathalie Aelterman (UGent). "Een stukje loslaten is wel oké. Nu zitten we met een

bubbel van vijf waar slechts één op vijf zich strikt aan houdt, omdat het ook heel moeilijk houdbaar is. Natuurlijk moeten we opletten dat we niet ineens alles helemaal loslaten, met het risico dat de slinger doorslaat naar de andere kant. In een permissiever klimaat hebben we nood aan een duidelijk kader. En daarin moet vooral de doelstelling heel duidelijk zijn. In het begin van de lockdown was het doel flatten the curve. Wat is de doelstelling nu? Het aantal hospitalisaties beperken? Het aantal besmettingen? Die criteria moeten vervolgens ook helder opgevolgd kunnen worden, zodat mensen zelf kunnen inschatten: zo ziet de toestand er vandaag uit, is het dan oké als ik deze week meer dan 10 mensen zie?"

Carte blanche is naïef

Dat zegt ook motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste (UGent), die benadrukt dat de maatregel eigenlijk al veel langer op tafel ligt, en dat het kleurcodesysteem al begin mei geadviseerd werd door de expertgroep Psychologie & Corona. "We moeten een motiverend kader creëren waaronder we het gezond verstand kunnen laten spelen. Denk aan reminders. Bijvoorbeeld: stickers met daarop 'ik hou graag corona-afstand', die studenten op hun trui kunnen plakken. Dat is voor een medestudent een herinnering om de regels te blijven volgen zonder de ander erop te moeten aanspreken. Het dragen van die stickers getuigt ook van verantwoordelijkheidszin. Zonder zo'n stickers beschikbaar te stellen blijft een appel aan het gezond verstand een eerder betuttelende oproep. Ook de kleurcodes zorgen voor een leidraad. Dankzij het kleurcodesysteem kun je de cijfers beter duiden: oké jongens, dit wijst op een fragiele situatie, we moeten ons gedrag beter aanpassen. Volledig carte blanche geven is sowieso naïef: mensen hebben nood aan een richtinggevend getal."

En aan enkele duidelijke basisprincipes. "Die afstand, de handhygiëne, de mondkapjes: daaruit blijven we vertrekken", zegt Aelterman. "Zo creëer je een balans tussen structuur en ruimte voor autonomie. Natuurlijk hebben wij een voorgeschiedenis waarin de communicatie

niet altijd eenduidig was en zorgde voor chaos in het hoofd van vele mensen. Als we nu ineens van de ene op de andere dag switchen naar de verantwoordelijkheid bij de burger leggen, gaan we het toch een beetje tijd moeten geven."

Genoeg gezond verstand

Dat beaamt professor ontwikkelingspsychologie Wim Beyers (UGent). "Ja, de meeste mensen hebben genoeg gezond verstand om zelf de juiste beslissingen te maken in coronatijd, maar tot nu toe heeft de communicatie vanuit de overheid het ons gewoon heel moeilijk gemaakt. Het bubbelidee, hoe mooi het ook is, lijkt ervan uit te gaan dat iedereen alleen is in onze samenleving. In gezinsverband is het gewoon onmogelijk. Dus het is niet zo van: voilà, geen regels meer, we rekenen nu alleen nog op het gezond verstand. Ik denk dat de regels blijven wat ze zijn, alleen worden ze nu duidelijker gecommuniceerd, waardoor het voor de mensen ook gemakkelijker wordt om ze zelf vorm te geven."

Iets wat sowieso al een stuk gemakkelijker is geworden over de maanden heen. "Je ziet dat de maatregelen intussen vaak al een stuk geïnternaliseerd zijn", zegt Aelterman. "We zijn gedrag aan het aanleren en

omgangsvormen aan het veranderen, we kussen en knuffelen bijvoorbeeld minder. Dat wilt zeggen dat er iets in beweging komt en bepaalde zaken ingeburgerd raken. Zo blijven we elkaar er ook onderling aan herinneren.”

Professor Nathalie Aelterman is mede-oprichter van Impetus Academy, een spin-off van de Universiteit Gent die organisaties ondersteunt en versterkt in het creëren van een motiverend klimaat.